

5. Odpoveď ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky J. Richtera na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky S. Petrík podanú 13. marca 2019 vo veci otázok súvisiacich s prípravou legislatívy podporujúcej mladé rodiny

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 15 -04- 2019		
Číslo spisu. PREDS-263/2019		
Listy: 11	Prílohy: 1/2	
RZ	ZH	LU

Ján Richter

minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Bratislava 8. apríla 2019
Číslo: 7060/2019-M_OPVA-13649

Vážená pani poslankyňa,

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky analyzuje možnosti zvýšenia už existujúcej flexibility poberania rodičovského príspevku, pričom využívame jednak skúsenosti zo susednej Českej republiky, jednak vlastné analýzy štruktúry poberateľov rodičovského príspevku a k nemu komplementárneho príspevku na starostlivosť o dieťa. Naposledy som o tejto téme hovoril s ministerkou práce a sociálnych vecí ČR Janou Maláčovou na pracovnom rokovaní v Prahe minulý týždeň. Ako uvádzam i vo Vami citovanom výroku, aj táto debata ukázala, že české riešenie možnosti rýchlejšie vyčerpať celú výšku rodičovského príspevku má svoje kladné i záporné stránky, má svoje prínosy, ale aj negatíva. Inštitút finančnej politiky, ako píšete v interpelácii, naozaj v „Revízii výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky“ presadzuje zavedenie možnosti vyčerpať rodičovský príspevok rýchlejšie, ale zdôvodnenie nepodkladá žiadnymi údajmi (či už zo štatistik, prieskumov alebo výskumov a odvolanie sa na publikáciu autorov Thévena a Gauthiera z roku 2011 považuje naše ministerstvo v podmienkach Slovenskej republiky za veľmi nepresné). Z našich analýz principiálne vychádza zatiaľ iba jedna, relatívne úzka skupina vysokoprijmových rodičov s istotou dobre plateného zamestnania, pre ktoré by takáto možnosť pravdepodobne bola prínosná. Napokon, potvrdzujú to aj aktuálne skúsenosti z Českej republiky. Preto je o. i. veľmi dôležité nájsť také legislatívne riešenie, ktoré by zabránilo, aby sa rodič, ktorý si vyčerpá rodičovský príspevok rýchlejšie, neocitol následne z dôvodu nezamestnanosti v hmotnej núdzi.

Nemožno pritom zabúdať na existujúcu flexibilitu o. i. spočívajúcu v kombinácii rodičovského príspevku a príspevku na starostlivosť o dieťa, ktorá umožňuje rodičom slobodne kombinovať a zvoliť si najvhodnejší spôsob „kompenzácie výdavkov spojených s narodením a výchovou dieťaťa“ (ako to uvádzate v citácii návrhu IFP).

V každom prípade kľúčovým dôvodom, pre ktorý som Národnej rade Slovenskej republiky nepredložil novelu zákona o rodičovskom príspevku je najmä fakt, že dlhodobu vyjadrujem záujem zvýšiť ho. To však musí byť výsledkom širšej politickej zhody, nakoľko plošné zvýšenie rodičovského príspevku o 10 € predstavuje zvýšenie ročných nákladov štátneho rozpočtu zhruba o 16 mil. €. Takáto zmena by však, na rozdiel od Vami presadzovanej flexibility, pomohla cca 140-tisícim poberateľom príspevku, čiže by mala pozitívny dopad na oveľa väčšiu skupinu rodičov a, čo je osobitne dôležité, aj na rodičov s nízkym príjmom a s nízkou istotou zamestnania. Preto novelu zákona o rodičovskom príspevku, v ktorej by mohla byť aj zmena v spôsobe (rýchlosti) jeho

vyplácania, budem môcť parlamentu predložiť vtedy, keď dôjde k dohode na miere zvýšenia rodičovského príspevku. Akýkoľvek iný prístup by bol z mojej strany prejavom nezodpovednosti., čo by ste, dozaista, neocenili ani Vy, pani poslankyňa.

Pokiaľ ide o tému plateného voľna pre otcov, na ministerstve máme pripravených niekoľko variantov jeho zavedenia, ktoré sa líšia najmä spôsob riešenia financovania tohto voľna. Určite ste však medzitým zachytili aj Vy, pani poslankyňa, že Európsky parlament (EP) schválil návrh smernice o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov a pracovníkov s opatrovateľskými povinnosťami, ktorou sa zrušuje smernica Rady 2010/18/EÚ. Následne očakávame jej prijatie v Rade a potom zverejnenie v Úradnom vestníku EÚ v priebehu mája. Dozaista Vám neušlo, že návrh smernice obsahuje aj nárok na 10 dní otcovskej dovolenky s platbou aspoň vo výške nemocenských dávok. Hoci smernica stanovuje platbu (príspevok) aspoň vo výške nemocenských dávok, v rámci rokovaní bolo zdôrazňované (zo strany Európskej komisie aj EP), že výška príspevku by mala byť motivačná pre otcov, aby ju čerpali a teda, že výška príspevku by mala viac-menej zodpovedať výške materskej dávky.

Až v tejto chvíli možno povedať, že text smernice je definitívny a pre jej účinnosť treba vykonať už len formálne kroky (účinnosť nadobudne 20 dní po zverejnení vo Vestníku). Preto momentálne detailne analyzujeme jej dopad na slovenskú legislatívu, aby sme identifikovali, aké zmeny musíme vykonať v našom systéme nároku na „materské“ (čiže na „materskú dovolenku) zo strany otcov. Aj na prvý pohľad je zrejmé, že spomínaný nárok zo smernice má priamy vzťah s existujúcim nárokom na „materské“. Ak už spomínate porovnania Slovenskej republiky s ostatnými členskými štátmi EÚ, tak náš nárok otcov na platenú „materskú dovolenku“ je (navyše v kombinácii s nárokom matky) v Európskej únii unikátnym a veľkorysým riešením, aké nemá obdobu. Ubezpečujem Vás, že podporujem, aby mal otec nárok na niekoľkodňové platené voľno vzápätí po narodení dieťaťa a dúfam, že takáto možnosť môže prispieť k zvýšenej účasti otca na starostlivosti o dieťa aj v nasledujúcom období. Je však otázne, či vzhľadom na existujúcu právnu úpravu „materského“ pre otcov je možné transponovať povinnosť smernice jednoduchým rozšírením existujúcich nárokov o ďalších 10 dní. Preto v súčasnosti – aj porovnaním nárokov v Slovenskej republike a v ostatných členských krajinách EÚ – analyzujeme vhodnosť konkrétneho riešenia a mojím záujmom je, aby sme toto riešenie čo najskôr pretavili do legislatívnej podoby.

s pozdravom

Vážená pani
Simona Petrik
poslankyňa
Národnej rady
Slovenskej republiky
Bratislava

